

When does Yeshayah 19 happen? (continued)

1. Midrash, Seder Olam 23

לאחר מפלתו של סנהריב עמד חזקיה ופטר את האוכלוסין שבאו עמו בקולרין, וקבלו עליהם [עול] מלכות שמים, לקיים מה שנאמר "ביום ההוא יהיו חמש ערים"... הלכו ובנו מזבח, והיו מקריבין עליו עולות לשם שמים, שנאמר "ביום ההוא יהיה מזבח לד'"... והיו מתפללין ומשתחוין אל ירושלם, שנאמר "ואליך ישתחוו אליך יתפללו" (שם מה יד).

After the fall of Sancherev, Chizkiyah arose and freed the hosts who had come [with Sancherev] in chains, and they accepted the yoke of Gd's rule, fulfilling, "On that day there will be five cities"... They went and built an altar, and they brought burnt offerings upon it for Heaven, as in, "And on that day, there will be an altar for Gd"... And they prayed and bowed toward Jerusalem, as Yeshayah 45:14 says, "And they will bow to you and pray to you."

2. Talmud, Menachot 109b-110a

בשעת פטירתו [של שמעון הצדיק] אמר להם חוניו בני ישמש תחתי. נתקנא בו שמעי אחיו שהיה גדול ממנו שתי שנים ומחצה אמר לו בא ואלמדך סדר עבודה הלבישו באונקלי וחגרו בצילצול העמידו אצל המזבח אמר להם לאחיו הכהנים ראו מה נדר זה וקיים לאהובתו אותו היום שאשתמש בכהונה גדולה אלבוש באונקלי שליכי ואחגור בצילצול שליכי בקשו אחיו הכהנים להרגו רץ מפניהם ורצו אחריו הלך לאלכסנדריא של מצרים ובנה שם מזבח והעלה עליו לשום עבודת כוכבים וכששמעו חכמים בדבר אמרו מה זה שלא ירד לה כך היורד לה על אחת כמה וכמה דברי רבי מאיר... ר' מאיר האי קרא דרבי יהודה מאי עביד ליה? לכדתניא "לאחר מפלתו של סנהריב יצא חזקיה ומצא בני מלכים שהיו יושבין בקרונות של זהב. הדין שלא לעבוד עבודת כוכבים, שנאמר 'ביום ההוא יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדברות שפת כנען ונשבעות לד' צבקות'. הלכו לאלכסנדריא של מצרים ובנו מזבח והעלו עליו לשם שמים שנאמר 'ביום ההוא יהיה מזבח לד' בתוך ארץ מצרים'.

When [Shimon haTzaddik] was dying, he said, "My son, Chonyo, shall serve in my place." Chonyo's brother Shimi, who was two and a half years older than Shimi, was jealous. He said to Chonyo, "I will teach you the order of service." He dressed Chonyo in a leather tunic and girded him with an ornamental belt and led him to the altar. He then told the other kohanim, "See what this one vowed and fulfilled for his beloved! 'On the day I will serve as high priest, I will wear your leather tunic and ornamental belt!'" The other kohanim wished to kill Chonyo; he fled, and they pursued him. He went to Alexandria in Egypt, where he built an altar and brought offerings for idolatry. When the sages heard of this, they said, "If this is the way one who never held power will act [upon losing it], how much more so one who did hold it!" This was Rabbi Meir's version...

What did Rabbi Meir do with Rabbi Yehudah's verse (Yeshayah 19:19)? As was taught, "After the fall of Sancherev, Chizkiyah went and found princes sitting in gold wagons. He made them vow not to worship idols, as in Yeshayah 19:18. They went to Alexandria of Egypt and built an altar and brought [offerings] on it for Heaven, as in ibid. 19:19.

3. Center for Online Jewish Studies: The Elephantine Temple http://cojs.org/the_elephantine_temple_407_bce/

The Elephantine papyri, which include letters, business contracts, and literary texts, document the daily life of a Jewish military colony in southern Egypt. The papyri, written in Aramaic, date to the 5th century BCE, when the Persian Empire dominated the Ancient Near East. In this particular text, we learn a great deal about the relationships of the Jewish community in Elephantine (Yeb in Aramaic) with their Egyptian neighbors and Persian rulers. The papyrus contains a letter from Yedaniah ben Gemariah, the community's leader, to the Persian governor in Yehud (Judah). Yedaniah requests permission to rebuild his community's temple, which had been destroyed by a group of Egyptian priests in league with the local Persian administrator. Amazingly, we discover in this letter that the Jewish community and temple had already been established at Elephantine long before the Persians established hegemony over Egypt under Cambyses in 525 BCE (compare with 2 Kings 25-26). Even more confounding is the fact that the community had its own temple, where sacrifices were offered to the Israelite deity. This raises significant questions about the nature of Jewish worship during this period since it seems to be in opposition to biblical law (Deuteronomy 12). The Torah bans sacrificial ritual at sites other than the one place "where Gd chooses to establish his name," an ambiguous term that literally points to the mobile Tabernacle but surely includes the Temple in Jerusalem, which was the religious capital at the time. In contrast, the Elephantine community offered the full range of animal sacrifices, grain offerings, and incense offerings at their temple! To complicate matters even further, we have a later document from the same archive that states that permission to rebuild the Elephantine temple had been granted by the religious authorities in Israel, along with permission to perform grain and incense offerings; mention of animal sacrifice, however, is conspicuously absent.

4. Josephus, Antiquities of the Jews 13:3, <http://penelope.uchicago.edu/josephus/ant-13.html>

1. [About Year 149.] But then the son of Onias the High Priest, who was of the same name with his father, and who fled to King Ptolemy, who was called Philometor, lived now at Alexandria; as we have said already [out of fear from Antiochus Eupator, son of Antiochus Epiphanes - MT]. When this Onias saw that Judea was oppressed by the Macedonians, and their Kings; out of a desire to purchase to himself a memorial and eternal fame, he resolved to send to King Ptolemy and Queen Cleopatra, to ask leave of them that he might build a temple in Egypt, like to that at Jerusalem; and might ordain Levites and Priests out of their own stock. The chief reason why he was desirous so to do, was that he relied upon the Prophet Isaiah, who lived above six hundred years before, and foretold, that there certainly was to be a temple built to Almighty Gd in Egypt by a man that was a Jew. Onias was elevated with this prediction; and wrote the following epistle to Ptolemy and Cleopatra: "Having done many and great things for you in the affairs of the war, by the assistance of Gd; and that in Celesyria and Phenicia; I came at length with the Jews to Leontopolis, and to other places of your nation. Where I found that the greatest part of your people had temples in an improper manner; and that on this account they bore ill will one against another: which happens to the Egyptians, by reason of the multitude of their temples; and the difference of opinions about divine worship. Now I found a very fit place in a castle that hath its name from the Countrey Diana; this place is full of materials of several sorts, and replenished with sacred animals. I desire therefore that you will grant me leave to purge this holy place; which belongs to no master, and is fallen down; and to build there a temple to Almighty Gd, after the pattern of that in Jerusalem, and of the same dimensions: that may be for the benefit of thy self, and thy wife, and children: that those Jews which dwell in Egypt may have a place whither they may come and meet together in mutual harmony one with another, and be subservient to thy advantages. For the Prophet Isaiah foretold that There should be an altar in Egypt to the Lord Gd. And many other such things did he prophecy relating to that place."

2. And this was what Onias wrote to King Ptolemy. Now any one may observe his [Ptolemy's – MT] piety, and that of his sister and wife Cleopatra's, by that epistle which they wrote in answer to it. For they laid the blame and the transgression of the law upon the head of Onias. And this was their reply. "King Ptolemy and Queen Cleopatra, to Onias, send greeting. We have read thy petition; wherein thou desirest leave to be given thee to purge that temple which is fallen down at Leontopolis in the Nomus of Heliopolis, and which is named from the countrey Bubastis. On which account we cannot but wonder that it should be pleasing to Gd to have a temple erected in a place so unclean, and so full of sacred animals. But since thou sayest that Isaiah the Prophet foretold this long ago; we give thee leave to do it; if it may be done according to your law; and so that we may not appear to have at all offended Gd herein."

3. So Onias took the place, and built a temple, and an altar to Gd; like indeed to that in Jerusalem, but smaller, and poorer. I do not think it proper for me now to describe its dimensions, or its vessels: which have been already described in my seventh book of the wars of the Jews...

19:1-3 Total Collapse

5. Rashi to Yeshayah 19:1

וזה שאמר הנביא פורענות מצרים בלשון הזה, מה שלא אמר בלשון הזה לשאר אומות, מפני שהם למודים ללקות במדה הזאת "ועברתי בארץ מצרים (שמות יב) ובכל אלהי מצרים" (שם) ודרך ארץ מייראין את האדם במכה שכבר לקה בה:

The prophet describes the punishment of Egypt in this language, which he did not use for the other nations, because they are familiar with being struck thus, as in Shemot 12, and it is normal to intimidate a person with a blow he has already suffered before.

6. Abarbanel to Yeshayah 19:1

שכמו שביציאת מצרים עשה הקב"ה באלהיהם שפטים, ככה לעתיד לבוא בחרבנה. וענין משפט האלוהות הוא שיתבטלו השפעותיהם מעל מצרים... For just as in the exodus from Egypt Gd punished their gods, so in the future, when Egypt is destroyed. The "punishment of the gods" is that their influence upon Egypt will cease.

19:4-10 Egypt's Nile-based Agriculture in Ruins

7. Radak to Yeshayah 19:5

מה שאמר בנבואה זו מיובש הנהר ומהפסק מחיתם ממנו הכל הוא דרך משל, לפי שנהר נילוס הוא משקה הארץ עד שלא יצטרכו לגשמים ומהנהר יבא להם רוב הדגים...

The prophecy's mention of the drying of the river and the halting of their sustenance therefrom is a parable, for the Nile River irrigates the land such that they don't need rain, and from the river come to them great amounts of fish...

19:11-15 The Counsel of Egypt vs. the Counsel of Gd

8. Rashi to Yeshayah 19:15

הם החרטומים ואיצטגנינים החוזים בכוכבים שיש ברקיע מזלות וכוכבים המכונים כן ועשוין דוגמת ראש וזנב...

These are the magicians and astrologers who scan the stars, for in the sky there are constellations and stars with such names, formed like a head and tail...

19:16-25 Five ביום ההוא's

9. Talmud, Yevamot 24b

ת"ר אין מקבלין גרים לימות המשיח כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה

Our Sages taught: We do not accept converts in the time of Mashiach. Similarly, they did not accept converts in the time of David or the time of Solomon.

10. Talmud, Avodah Zarah 3a

אמרו לפניו רבש"ע תנה לנו מראש ונעשה! אמר להן הקב"ה שוטים שבעולם מי שטרה בערב שבת יאכל בשבת מי שלא טרה בערב שבת מהיכן יאכל

They said, "Master of the Universe! Give it to us from the start and we will do it!"

Gd said to them: World-class fools! One who worked before Shabbat shall eat on Shabbat; one who did not work before Shabbat, how shall he eat on Shabbat?

11. Rabbi Avraham ibn Ezra to Zechariah 13:8

שתי שלישיות העולם יכלו גם השלישית יבחן והנמלט הוא יהיה עובד ד' הוא שיבוא מדי שנה בשנה

Two-thirds of the world will be eradicated, and the last third will be tested, and the survivor will be the servant of Gd who will come annually.

12. Rashi's הגא Tehillim 107:27, Shir haShirim 2:14

13. Abarbanel to Yeshayah 19:17

הוא מלשון "חג לד' מידי שנה בשנה", והוא בלי ספק מה שאמר זכריה הנביא (יד:טז) "והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלים ועלו מידי שנה בשנה להשתחות למלך ד' צבקות ולחוג את חג הסוכות", וכבר אמר הנביא הנזכר (יד:יח) "ואם משפחת מצרים לא תעלה ולא באה, ולא עליהם תהיה המגפה אשר יגוף ד' את כל הגוים אשר לא יעלו לחוג את חג הסוכות", שפירושו כפי הפשט בתמיהה כלומר, האם יחשבו שלא עליהם תהיה המגפה אשר יגוף ד' את כל העמים שבאו לצבוא על ירושלים? והמגפה הזאת תהיה למצרים על אשר לא יעלו לחוג את חג הסוכות. הנה על זה באמת אמר כאן... כי יפחדו מעונש הגזרה והיא אותה קרא "עצת ד'", ולכן יעלו לירושלים לחוג את חג ד' בפחדם מהמגפה.

It is from the language of "A *chag* for Gd annually." Without a doubt, this is what Zechariah 14:16 referred to, "And all who remain from all of the nations who attacked Jerusalem, they shall ascend annually to bow before the King, Gd, Master of Multitudes, and to celebrate the *chag* of Succot." And this prophet already said (14:18), "And if the family of Egypt will not ascend and will not come, will they not experience the plague Gd will bring against all of the nations who do not ascend to celebrate the *chag* of Succot?" The simple explanation is of wonder: Do they think that the plague will bring against all of the nations who attacked Jerusalem will not be upon them? And this plague will be for Egypt for not ascending to celebrate the *chag* of Succot. Upon this, in truth, it said here... They will fear the punishment of that decree, which it called "the counsel of Gd," and therefore they will ascend to Jerusalem to celebrate the *chag* of Gd, for fear of the plague.

14. Abarbanel to Yeshayah 19:18

כדי להודיע שתהיה בין מצרים וארץ יהודה אהבה ואחווה, יאמר שעתה ארץ מצרים ידברו שפת כנען, לפי שיהיו להם שפה אחת ודברים אחדים מפני אהבתם, וגם בענין האמונה. וכתב ה"ר אברהם אבן עזרא שזה עדות שהכנענים היו מדברים בלשון הקודש, וזה עדות שקר הוא כי לא אמר שפת כנען על לשון הכנעניים, כי אם על שפת בני יהודה שהיו יושבים בארץ כנען.

To inform that there would be love and brotherhood between Egypt and Judea, it said that now Egypt would speak the language of Canaan – they would have one language and many words due to their love, and also [they would be aligned] in faith. Rabbi Avraham Ibn Ezra wrote that this shows that the Canaanites spoke *lashon hakodesh*, but this is false testimony. It did not say "the language of Canaan" about the language of the Canaanites, but about the language of Judah, who dwelled in Canaan.

15. Radak to Yeshayah 19:18

ואמר "כנען" לפי שמצרים וכנען היו אחים בני חם, ונפלה ארץ כנען לישראל לנחלה ושבה ארץ כנען כנכרים למצרים, ועתה ישובו אליה כאלו היא לכנען אחיהם כי יחשבו ישראל אחים:

It said "Canaan" because Egypt and Canaan were brothers, sons of Cham, and Canaan fell to Israel as a portion and so Canaan became foreign to Egypt. Now they would return to it as though it belonged to their brethren, Canaan, because they would consider Israel their brethren.

16. Talmud, Menachot 110a

מאי "עיר ההרס יאמר לאחת"? כדמתרגם רב יוסף: קרתא דבית שמש דעתיד למיחרב, איתאמר דהיא חדא מנהון.

17. Tosafot to Menachot 109b **והעלה**

תימה הרי יש כאן איסור שחוטי חוץ! ונראה דלבני נח היה מעלה (לעובדי כוכבים) הנודרים נדרים ונדבות.

18. Abarbanel to Daniel 11:14

כל הפרשיות האלה צעקו חוצה שאין חרבן מצרים זה אחד מהנזכרים אשר עברו עליה [כלו' מעשים שכבר עברו בהיסטוריה], ואין המזבח ההוא בסבת מפלת סנחריב, ולא גם כן מחוננו הכהן, כי יהיה אם כן מזבח עבודה זרה או לכל הפחות שוחט ומעלה בחוץ והוא עון פלילי, ואיך ינבא ויעיד עליו כמבשר טובה וכבוד?...?

19. Radak to Yeshayah 19:23

"ועבדו מצרים את אשור" - ופירוש "עם אשור", שניהם יעבדו את ד', וישראל תהיה להם שלישיה:

20. Problematic partnerships Kings II 15:19; Lamentations 4:17, 5:6; Hosea 12:2

21. Rashi to Yeshayah 19:24

על ידי הנס שיעשה לחזקיהו יגדל שם של ישראל למעלה ויהיו חשובים כאחת מאלו הממלכות לברכה ולגדולה:

22. Ibn Ezra to Yeshayah 19:24

יהיו באשור אנשים שיכירו השם, וכן במצרים יותר, והנה ישראל יהיו ברכה כי יתברכו במ מצרים, ואנשים מאשור יכירו השם:

23. Radak to Yeshayah 19:25

ברוך עמי מצרים ששבו להיות עמי. ומעשה ידי אשור - שהכירו שהם מעשה ידי ואני הקל ואין עוד. ונחלתי ישראל - ישראל הם נחלתי מקדם...